

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 167/07-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť S., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. A., B., pre namietané porušenie jej základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 6/2006 z 8. marca 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S., s. r. o., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 13. júna 2006 a následne poštou 15. júna 2006 doručená sťažnosť S., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. R. A., B., pre namietané porušenie jej základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Co 6/2006 z 8. marca 2006.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 181/2004 z 29. septembra 2005 jej bola

uložená povinnosť zverejniť ospravedlnenie žalobcovi a zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 000 Sk. Podstatou súdneho sporu bolo uplatnenie práv na ochranu osobnosti žalobcu z dôvodu, že sťažovateľka ako vydavateľka týždenníka P. (ďalej len „týždenník“) uverejnila článok, v ktorom mala uviesť nepravdivé a skresľujúce údaje týkajúce sa žalobcu, ktorý v tom čase vykonával funkciu sudcu na Okresnom súde Z.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom okrem iného argumentovala aj tým, že pri uverejnení spomínaného článku čerpala z dôvodovej správy, ktorá bola predložená poslancom a ostatným prítomným na verejnom zasadnutí Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj z verejne predneseného výroku konkrétneho poslanca.

O odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 15 Co 6/2006 z 8. marca 2006 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej proti sťažovateľke potvrdil, pričom zmenil len výrok o trovách prvostupňového konania.

Sťažovateľka však v záveroch krajského súdu obsiahnutých v namietanom rozsudku vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, pretože podľa jej názoru *„v takejto spoločenskej situácii je nepochybne poslaním periodickej tlače ako strážneho psa demokracie, a teda aj legitímnym počínaním, ak nastoľuje témy, informuje občanov, čitateľov a vyvoláva diskusie“*.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie v náleze vyslovil, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 15 Co 6/2006 z 8. marca 2006 porušil jej základné právo podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, namietaný rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, priznal jej primerané finančné zadostučinenie v sume 200 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 24 276 Sk vrátane dane z pridanej hodnoty.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 199/02, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06).

Z obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh je zrejmé, že sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Co 6/2006 z 8. marca 2006.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Porušenie tohto základného práva videla sťažovateľka v tom, že krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa v konaní o ochranu osobnosti, čím jej ako vydavateľke týždenníka vznikla povinnosť na vlastný náklad uverejniť ospravedlnenie žalobcovi za nepravdivé výroky uverejnené v tomto týždenníku, ktorými mala zasiahnuť do jeho zákonom chráneného práva na ochranu osobnosti a ohroziť tak česť občana, ako aj sudcu príslušného súdu. Okrem uvedeného krajský súd s právoplatnosťou rozhodol aj o povinnosti sťažovateľky zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1 000 000 Sk.

Ústavný súd konštatuje, že konflikt medzi základným právom na slobodu prejavu spočívajúcim v publikovaní článku sťažovateľkou ako vydavateľkou týždenníka a základným právom na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena premietnutým do žaloby na ochranu osobnosti, bol predmetom skúmania krajského súdu v rámci odvolacieho konania vedeného pod sp. zn. 15 Co 6/2006. Jeho výsledkom je rozsudok z 8. marca 2006, ktorým krajský súd vo vzťahu k sťažovateľke potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o tom, že článok ňou publikovaný znamenal zásah do práv spojených s ochranou osobnosti.

Je potrebné spomenúť, že krajský súd v namietanom rozsudku veľmi precízne rozobral konflikt uvedených základných práv, vyčerpávajúco zaujal svoj postoj k nastolenému problému, pričom v značnej miere zohľadnil aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa práva na slobodu prejavu a jeho dopad na ochranu povesti a iných práv. Krajský súd zásah do týchto so sebou súvisiacich základných práv podrobil aj testu ústavnosti, v rámci ktorého zodpovedal, či zásah bol ustanovený zákonom, či zodpovedá legitímnemu cieľu a či je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti. Na základe týchto skutočností dospel k záveru uvedenému vo výroku namietaného rozsudku.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že je oprávnený posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu procesnoprávných princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy) vrátane toho, ktoré by malo za následok porušenie ďalších, nielen procesnoprávných základných práv a slobôd účastníkov konania pred všeobecným súdom (napr. II. ÚS 162/02).

Vzhľadom na to, že sťažovateľka v petite sťažnosti, ktorý je východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu, takýto návrh nenastolila, ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok krajského súdu potvrdzujúci rozsudok prvostupňového súdu prijatý v konaní o ochranu osobnosti nemá žiadnu súvislosť so základným právom na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, porušenie ktorého sťažovateľka namietala.

Z uvedeného teda vyplýva, že sťažovateľka namietala len porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu namietaným rozsudkom krajského súdu bez toho, aby namietané porušenie tohto práva spojila s procesným právom na súdnu ochranu, ktoré garantuje spravodlivý proces vyúsťujúci do prijatia zákonného a preskúmateľného rozhodnutia. V prípade, ak by sťažovateľka takýto postup zvolila a svoju sťažnosť by koncipovala v naznačenom smere, ústavný súd by bol povinný preskúmať ústavnosť a súladnosť takéhoto rozhodnutia z hľadiska dodržania procesných záruk.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2007